

Plukovník Ing. Jaroslav Š k o p e k

VELITELSKÉ SHROMÁŽDĚNÍ U FMO

Velitelské shromáždění (VS) u FMO s hlavními funkcionáři Československé armády, které se uskutečnilo ve dnech 15. až 19. 10. 1990, se v mnohém odlišovalo od obdobných zaměstnání v minulých letech. Obsah i způsob vycházel z nutnosti řešit zcela nové problémy spojené s přestavbou ČSA v moderní armádu založenou na demokratických principech, odpovídající potřebám naší společnosti a směřující k profesionalizaci. Víím, že většina našich generálů a důstojníků byla o obsahu velitelského shromáždění FMO postupně informována v průběhu velitelských shromáždění jednotlivých stupňů velení cestou přímé podřízenosti. Nebudu se proto ve svém článku zabývat podrobným obsahem jednotlivých zaměstnání, ale chci seznámit vojenskou veřejnost s celkovou koncepcí shromáždění a také vyvolat zájem o spolupráci při řešení nových úkolů, se kterými se bude armáda potýkat v nejbližších letech.

Celkové pojetí formy přípravy generálů a důstojníků se změnilo. Od samého počátku přípravy velitelského shromáždění byl přijat záměr upustit od klasického předávání nových poznatků a přezkušování znalostí podřízených, ale připravit program, který umožní seznámit nejvyšší velitelský sbor ČSA s hlavními záměry a návrhy opatření přestavby Československé armády v souladu s připravovanou vojenskou doktrínou a zároveň využít zkušeností, názorů účastníků shromáždění k doplnění či opravám předkládaných návrhů. To vše představovalo řešit značný rozsah otázek spojených se změnami v organizaci i dislokaci armády a v teoretické oblasti zásady přípravy vedení soudobých operací k obraně území státu. Jednotlivá zaměstnání byla proto připravována jako názorový základ k vedení diskuse v širokém plénu i v odborných skupinách. Část času byla věnována praktickým ukázkám organizace režimu života vojsk u útvaru podle nových základních předpisů. I zde

však byla vyhrazena potřebná doba pro vyjádření názorů účastníků shromáždění na způsoby, jak uvést v život nejdůležitější ustanovení předpisů.

První den velitelského shromáždění (15. 10.) byl podle mého názoru z hlediska obsahu probíraných otázek nejdůležitější, proto jednotlivým zaměstnáním tohoto dne budu věnovat větší pozornost, než těm dalším. Zaměstnání zahájil ministr obrany úvodním vystoupením, ve kterém se zabýval etapami přestavby Československé armády **do roku 2005**, jejímž cílem je **vybudovat plně profesionální armádu, začleněnou do celoevropského bezpečnostního systému, vyzbrojenou moderní technikou a se zachováním všeobecné branné povinnosti**. Tato armáda by měla mít **70 000 až 90 000 osob**, přičemž **základní služba by měla trvat 3 až 6 měsíců**. Dosažení tohoto stavu se má uskutečnit postupně **ve třech etapách**, základ bude položen již v tomto výcvikovém roce.

S hodnocením situace v armádě a úkoly demokratizace vystoupil **poradce prezidenta ČSFR Jiří Křížan**. Dosavadní změny v životě armády označil za první kroky v procesu demokratizace. Ta je pro armádu zcela novým úkolem. **Učit se demokracii musí všichni – poručík i generálporučík**.

Otázkami **procesu odzbrojení v Evropě a tendencemi vývoje ozbrojených sil** se zabýval **náčelník zpravodajské správy generálního štábu**. Charakterizoval dynamický vývoj situace v Evropě, rozpad blokového pojetí bezpečnosti a poukázal na nezvratnost helsinského procesu. **Evropa přestává být hlavním světovým válčištěm**, její státy přehodnocují své vojenské doktríny a na základě principu dostatečnosti snižují počty ozbrojených sil. **Evropa již není a nebude dějištěm konfrontace**.

S **návrhem vojenské doktríny** seznámil účastníky shromáždění **ministr obrany**. V dalším návazném zaměstnání se zabýval koncepcí obrany ČSFR v podmínkách nového bezpečnostního systému v Evropě. Podle mého názoru tato zaměstnání, včetně úvodního vystoupení ministra obrany, tvořila souhrn nejdůležitějších, zcela nových otázek strategie a operačního umění, jež bude nutné vyřešit a rozpracovat v nejbližším období.

Této problematice bude věnována i **vojenskovědecká konference FMO v únoru 1991**.

Velmi kriticky a otevřeně k oblasti **vojenského školství** vystoupil **zástupce ministra obrany**. Uvedl příčiny současných nedostatků. V souvislosti s problémy adaptace absolventů vojenských vysokých škol na velké (s podmínkami školy nesrovnatelné) obtíže služby u bojového útvaru, mě zaujal názor, že k usnadnění adaptace nelze zhoršovat podmínky života ve škole, ale měnit k lepšímu podmínky života vojáků z povolání u útvaru, zejména zlepšit vztah k mladým, začínajícím důstojníkům.

Zajímavý byl i **návrh modelu dlouhodobého (celoživotního) systému přípravy důstojníka**. Po absolvování vojenské školy by následovaly, při přípravě k ustanovení do vyšší funkce, **akademické kursy** (tři stupně po dvou semestrech) i **systém třídních zkoušek** s finanční motivací.

Druhý den (16. 10.) byl věnován problematice **bojové a mobilizační pohotovosti v období organizačních změn ČSA** a objasnění podstaty těchto změn **do roku 1993.**

Se zájmem se setkala vojensky netradiční vystoupení Ing. J. Horáka, generálního sekretáře Svazu PTP (pomocných technických praporů), odborníka v oblasti řízení, který rozebíral široké možnosti využití síťového grafu v rozhodovacích procesech. Podnětné byly i jeho názory na zlepšení podmínek základní vojenské služby pro přípravu vojenské i civilní kvalifikace.

Třetí den (17. 10.) se uskutečnily praktické ukázky v žatecké posádce. Obsahem byla aplikace připravovaných nových základních řádů na podmínky útvaru: uspořádání denního řádu, řešení vzájemných vztahů mezi vojáky, způsob zaměstnání, složení posádkové směny atd. Jednotlivé ukázky a výklad k nim byly pojaty jako návrhy a v odpoledních hodinách jim byla věnována diskuse, z níž vyplynuly dotazy a konkrétní připomínky k uspořádání denního řádu, právům a povinnostem vojáků základní služby.

Společnou část velitelského shromáždění ukončil náčelník generálního štábu – náměstek ministra obrany.

Ve dnech 18. a 19. 10. za řízení náčelníků správ a samostatných oddělení FMO se uskutečnily odborné části shromáždění, které byly zaměřeny na řešení hlavních úkolů nového výcvikového roku v jednotlivých druzích vojsk, speciálních vojsk a služeb.

Velitelské shromáždění založené na společném projednání nových úkolů, vzájemné výměně zkušeností a názorů na nejdůležitější otázky blízké perspektivy Československé armády se ukázalo velmi účinným nástrojem přípravy podřízených a zároveň způsobem řešení úkolů. Získané poznatky budou předmětem další práce generálního štábu při přípravě jak vojensko-vědecké konference, tak i velitelsko-štábních cvičení s podřízenými svazky. Tyto poznatky bude vhodné doplnit i o názory, které vzniknou při velitelských shromážděních organizovaných podřízenými svazy.

Nadcházející období bude vyžadovat zásadní řešení v oblasti strategie, operačního umění, taktiky i organizace života vojsk. Kvalitě přijímaných opatření by jistě prospělo využít i názoru širšího okruhu vojenské veřejnosti. Bylo by proto potřebné využít možností časopisu Vojenská mysl a na jeho stránkách vést diskusi k těmto aktuálním otázkám.

